

Vrah Milana Rastislava Štefánika a jeho pohnútky

Redakcia beo.sk (04.05.2010)

4. mája 1919 zahynul v lietadle pri návrate do vlasti Milan Rastislav Štefánik. Dnes si pripomínáme 91. výročie tejto tragédie. O jeho smrti sa vedú mnohé diskusie. Prinášame vám k tejto téme unikátny príspevok, ktorý presvedčivo tvrdí, že išlo o vraždu, aj s odhalením vinníka a jeho pohnútok. Ide o preklad z českej knihy ČERNÁ KNIHA MINULOSTI, ktorá však vyšla len v Nemecku.

Dňa 4. mája 1999 uplynulo 80 rokov od smrti Milana Rastislava Štefánika. Podľa doteraz platného zákona Českej republiky ide o muža, ktorý sa zaslúžil o štát. Ale v postkomunistických českých novinách, ani v televízii o ňom nepadlo ani slovíčko.

Tak si ho doprajme tu. Narodil sa 21. júla 1880 v Košariskách, pri Brezovej pod Bradlom, v rodine evanjelického farára. Najprv študoval na Evanjelickom lýceu v Bratislave a v Šarvaši maturoval. Roku 1898 vďaka štipendiu Československej jednoty, spolku, ktorý už vtedy existoval, začal študovať v Prahe najprv na Českej technike, potom prešiel na filozofickú univerzitu a potom zamieril k štúdiu astronómie. K jeho okruhu známych patrili Šrobár, Herben, Vrchlický, Svobodová, Malypetr, rodina Haunerovcov a Josef Uprka. V roku 1903 zverejnil v Čase „Československý národný program“ s tézou že český a slovenský národ tvoria spoločne vyššiu národnú jednotu.

V tej dobe už nebol závislý na podpore k štúdiu. Pre pražské električky vynášiel systém automatického prehadzovania výhybiiek. Vybrusuje a predáva optické šošovky, vynášiel traky na patentný gombík, navrhol dokonca lietadlo. V roku 1902 získava prechodný pobyt v letnom semestri filozofickej fakulty v Zürichu. Pobyt si predĺžil zamestnaním v optickej dielni v Ženeve. Navštívil hvezdáreň v Palerme a je delegátom na zjazde medzinárodných študentov v Palerme, od novembra 1904 odpromovaný doktor. Je zamestnancom observatória v Anglicku, prednáša na Oxforde, pozorováva zatmenie slnka po celom svete. V roku 1912 sa stáva francúzskym občanom. Je dvakrát operovaný v Prahe na žalúdočné vredy a slepé črevo a je najmenej raz za rok niekde v nemocnici.

Výbuch svetovej vojny ho zastihne v Maroku, hlási sa ako francúzsky občan do armády. Hneď na to je opäť v nemocnici a znova operovaný, takže ho armáda ako nespôsobilého odmieta. Skúsi to ako dobrovoľník letectva a 15. mája podniká pri Arrase svoj prvý bojový let. Použije svoje hvezdárske znalosti a navrhne upevnenie gyroskopického ďalekohľadu na guľomet. Taktiež aj meteorologický výskum počasia pre potrebu letectva. Než ho francúzska armáda pošle v septembri 1915 do Srbska, má za sebou už 32 bojových letov. Zlomový moment nastane, keď 7. septembra 1915 sa stretáva s dobrovoľníkmi roty Nazdar, s ktorými začali francúzske légie. Na balkánskom fronte podnikne 12 letov.

Po zrútení frontu sa dostáva do Talianska, kde je opäť operovaný a v decembri 1915 znova. V tej dobe sa stretáva v Paríži s Masarykom a Benešom, s ktorými sa dohaduje o prijatí francúzskym

ministerským predsedom Briandom. Takých ľudí ako bol Masaryk a Beneš sa okolo štábov dohody pohybovalo veľa. Toto stretnutie zabezpečené Štefánikom znamenalo začiatok vecí československých ako štátu. Pri všetkej úcte k starému pánovi, všetky tie projekty a memorandá, ktorými TGM obdaroval vlády dohody by boli zostali nepovšimnuté, keby nebolo brannosti našich legionárov. Až tu je okamžik začiatku československého štátu. Táto, Dr. Štefánikom zabezpečená schôdza spravila z oboch vierozvestcov štátnikov.

Mimo prestávok v nemocniciach, vyznačoval sa Štefánik nezlomnou energiou až do svojej smrti. Je to on, kto uzavrel s generálom Grazianim dohodu o zriadení československej armády (légii) v Taliansku, rokuje vo Washingtone so štátnym sekretárom Lansigom, navštívi našu armádu na Sibíri a nechá zatknúť bolševických agitátorov medzi legionármi a poslať ich do zriadeného Československa pred súd. K tomu ale nikdy nedošlo lebo generál Štefánik bol mŕtvy. Dňa 4. mája 1919 odletel na dvojplášňíku Caproni z Udine v Taliansku, aby sa vrátil na Slovensko. Ľudia, čakajúci na letisku, počuli streľbu a videli náhly pád lietadla. Lietadlo sa zrútilo pri Ivanke neďaleko Vajnora. Od tej doby uplynulo v roku 1999 80 rokov.

Napriek tomu, že zákon hovorí: „Milan Rastislav Štefánik sa zaslúžil o štát“, nikde nebolo pripomenuté toto výročie ani jedným slovom. Ani v médiách, ani v televízii. Nespomenul si taktiež nikto z našich nekonečne tárajúcich politikov a predstaviteľov štátu.

Inak Štefánikov most v Prahe – za bolševika „Most Švermův“, tak ako nám bolševik zmenil históriu, ktorá mala začať až s ich revolúciou – sa už zase zaplať Pánu Bohu za to, že sa už znova volá „most Štefánikův“. Taktiež sochu toho komunistu nechala obvodná rada v Prahe I. z vltavského nábrežia odstrániť. Šverma sa nezaslúžil o štát, ale ako bolševik mal svojou ideológiou spoluúčasť na útlaku celej jednej generácie nášho národa.

Mudr. Rudolf MAXA odsúdený na 16 rokov ako retribučný väzeň, stomatológ z Paríža, priateľ majora Štefla – francúzskeho dôstojníka a zakladateľa roty Nazdar rozprával v Kartúdoch (mesto v Poľsku):

Nepohodlný bol generál Dr. Štefánik hlavne preto, že pred odletom na ruský front k našim legionárom požadoval na schôdzi zvolanej majorom Šteflom do Švajčiarska, za prítomnosti ďalších predstaviteľov nášho oslobodenia od pána dr. Beneša vysvetlenie, kam šla väčšina zbierky amerických Čechov a Slovákov, ktorí zbierali prostriedky v rámci financovania zahraničného odboja. TGM zveril tento obnos Benešovi, ktorý zaručil prevzatím svojím podpisom. Keď však Beneš nebol ochotný podať vysvetlenie, generál Dr. Štefánik zbledol rozčúlením a naliehal, aby podal vysvetlenie, kam tie peniaze šli a ako boli použité. Beneš sa začervenal v tvári a všelijako sa vykrúcal.

Iba major Štefl zachoval pokoj a hladil si svoje fúzy. Vytiahol z aktovky denník „Petit Parisen“ a prečítal článok, že Dr. Beneš, známy ako „roi de roulette“ (kráľ rulety) prehral v Monte Carle nesmierne sumy peňazí. Článok bo zakončený otázkou, odkiaľ tie peniaze mal. „To je provokácia,“ zareval Beneš, „niekto mňa chce kompromitovať manipulovanou lžou“. Generál Štefánik, ktorý sa medzitým upokojil, povedal: „Sme v cudzej krajine, tu sa hádať nebudeme. Vyjasníme si to pred národným súdom za prítomnosti prezidenta Masaryka, ako a kto pre našu krajinu pracoval a s tými darmi na oslobodenie hospodáril.“ Schôdza sa rozišla namrzene. Major Štefl pri lúčení s ostatnými vyhlásil: „Priatelia, toto sú zatiaľ len začiatky. Veľa si od toho nesľubujem. Defraudácia je kriminalita. Dr. Beneš od tejto chvíle nebude spať a bude iba vymýšľať ako sa zbaviť súdneho konania.“

Prevažnú časť zbierky amerických krajanov získal pre prvý odboj predseda Američanov českého pôvodu dr. Karel Pergel – organizátor a vodca tohto odboja. Hneď po prevrate v roku 1918 bol „odprataný“ ako veľvyslanec do USA a potom do Japonska. Doma bol zvolený poslancom. V roku 1932 predložil otázku osudu amerických peňazí verejne, že je konečne čas, aby to TGM, ktorý ich zveril dr. Benešovi, konečne vyúčtoval. Behom 48 hodín bolo „zistené“, že je americkým občanom a na nátlak vedenia štátu musel republiku opustiť. Že nie je Čechom, aj keď sa narodil v Čechách. Aj napriek tomu, že po mnoho rokov bol v zastupiteľských službách nášho štátu a ako taký ho reprezentoval a bol dva razy zvolený za poslanca. Typická ukážka vtedajšieho hradného teroru riadeného Benešom. Keby sa to vyšetrovanie uskutočnilo, tak aspoň časť pravdy o Benešovi by sa bola dostala na verejnosť. A mohlo byť zabránené uskutočneniu jeho ďalších odporností, vrátane zapredania našej krajiny do boľševickej sféry. Aby zlí ľudia zvíťazili, stačí, keď dobrí mlčia.

Po návrate generála Štefánika od légii v Rusku v roku 1918, kde už bol ako minister vojny nového štátu, písal pán Frič, jeden z účastníkov vtedajšieho stretnutia, majorovi Šteflový: „Že pozoruje intrigy proti generálovi Štefánikovi a znižovanie jeho vysokého kreditu medzi politikmi. Že pán Beneš jediný sa stavia vedľa TGM. Že má pocit, že ho hryzie vyhrážka Národným súdom po návrate Štefánika do vlasti. A navyše, že sa mu dostali do rúk nejaké dokumenty hovoriace o príprave atentátu na generála Štefánika pri jeho návrate vlakom.“ To bolo povedané aj generálovi Štefánikovi a ten bol rád, že sa niekto o jeho bezpečnosť stará.

Pri návrate z Talianska do vlasti použil teda pre neho už pripravené talianske lietadlo Caproni. Netušil, že letí v lietadle smrti. Napriek tomu, že kde-kto v Bratislave poznal pomerne presnú dobu priletu gen. Štefánika, vojenskej jednotke tvrdili, že sa očakáva maďarské výzvedné lietadlo, ktoré musí byť zostrelené. Vojaci identifikovali nie maďarskú, ale taliansku značku na krídlach celkom zavčasu, ale...! Preto boli podľa tendencie o tejto skutočnosti hovoriť postupne likvidovaní.

Smrť generála dr. M. R. Štefánika – podľa Ferdinada Peroutka

„V nedeľu 4. mája 1919 pred poludním sa chystala Bratislava slávnostne uvítať osloboditeľa generála Milana Rastislava Štefánika. Niekoľko minút pred dvanástou sa objavil nad Bratislavou taliansky dvojplášnik a začal krúžiť nad letiskom. Bolo veterné počasie. Zrejme zrazený vetrom, možno z inej, nikdy nevysvetliteľnej príčiny lietadlo prudko zakolísalo, začalo kolmo padať k zemi a zmizlo z dohľadu pozorujúcich. Za malým lesíkom vyrazil k nebu prúd čierneho dymu. Tragédia, ako sa tušilo, bola dokonaná.“

Citácia podľa publicistu Ferdinanda Peroutka v jeho „Budování státu“. Je známe, že pán Peroutka patril k stúpencom politiky pána Beneša. Preto vetrom obišiel „nikdy nevysvetlenú“ smrť generála dr. Štefánika, ale nechal si zadné dvierka k možnému úteku z vedomej lži otvorené slovami „pravdepodobne z inej nikdy nevysvetliteľnej príčiny“.

Generál dr. Štefánik sa naozaj svojím radikálnym antiboľševizmom nehodil do politiky dr. Beneša. Ohrozoval i jeho možnú kariéru, pretože pre svoju všeobecnú obľúbenosť na západe sa uvažovalo, že by mohol prevziať aj ministerstvo zahraničia – post, o ktorý usiloval dr. Beneš. Len o tej všetkými počutej a všeobecne známej streľbe na lietadlo generála Štefánika, pán Peroutka ani nemukol. Samozrejme, kto je pri moci, sa snaží ovplyvniť verejnú mienku. A aj k ututlaniu nepravostí a takéhoto zločinu.

K odhaleniu mohyly generála Štefánika prišli všetci – okrem Beneša a komunistov

Okolnosti, za akých došlo k vajnorskej katastrofe, boli na Slovensku verejným tajomstvom. Jeden z prvých žalobcov bol Milanov brat Igor Štefánik, evanjelický kňaz z Palanky v Juhoslávii. V liste, zverejnenom v Národných novinách v Martine, napísal: „Generálovu smrť nezapríčinila nehoda, bola to úkladná vražda! Na to poukazujú mnohé stopy, ktoré čakajú na vyšetrovanie.“ Brat Igor učinil verejné vyhlásenie, pretože dúfal, že na základe toho dôjde k súdnej žalobe a k riadnemu vyšetrovaniu a praví vinníci budú usvedčení. Nedošlo! Miesto toto bolo zostavených niekoľko komisií postupne za sebou, do ktorých členov nominoval Hrad a všetky končili záverom: nešťastná náhoda. Verejná mienka označovala práve Beneša ako hlavného vinníka vajnorského nešťastia. Potom ešte raz brat Igor verejne protestoval pri odhaľovaní mohyly na bradle prejavom, v ktorom taktiež upozornil na Benešovú neprítomnosť.

V roku 1919 sa začal neverejný proces s vojakmi, ktorí o streľbe rozprávali: pri prelete lietadla nad delostreleckými kasárňami vo výške asi 100 m vypálili na rozkaz salvu z pušiek a potom strelali jednotlivito. Pravdepodobne lietadlo zasiahli, pretože začalo horieť. „Dostali sme rozkaz“, vypovedali, „že priletí nepriateľské lietadlo a že ho musíme zostreliť“. Nebolo to po prvý krát, keď vojaci takto hovorili. Súdne pojednávanie bolo však prerušené, svedkovia boli políciou zastrašovaní a celá udalosť sa ututlala. Oheň oprávneného podozrenia však pod povrchom tlel ďalej a trvalo zaťažoval bratské vzťahy medzi Slováckmi a Čechmi.

Hradný historik Peroutka, ktorý sa snažil spočiatku vysvetliť zrútenie Štefánikového lietadla „asi závanom vetra“, po rokoch v inej výpovedi otvorene priznal, ako bol generál Štefánik na Hrade pre ich politické záujmy nežiaduci.

Peroutka: „Boli špekulácie o tom, ako by sa Štefánik zachoval, keby návrat do vlasti prežil. Musíme premýšľať, akú úlohu by hral v demokratickej republike tento zarytý individualista s aristokratickými záľubami, keby ho osud neskolil na samotnom začiatku... Mal mnoho predpokladov v sebe, aby sa stal prívržencom diktatúry a vodcovského princípu. Na ktorú stranu by sa bol postavil, keď po rokoch začali tieto myšlienky Európu znepokojovať? A ako veľká by bola v kritickej chvíli jeho osobnosť? Aké by z toho vznikali zmätky a problémy [cháp pre Beneša, nie pre oba naše národy]. Štefánikovou smrťou sa posilnila prevaha liberálnych realistov v zahraničnom odboji. Pretože tí, čo nakoniec po jeho smrti tu zostali, boli realisti.“

Víťazstvo zahraničného odboja sa datuje predsa dňom 28. októbra 1918. Kto teda „zvíťazil“ spomínaného 4. mája 1919 zavraždením gen. Štefánika? Pri každom podozrení z vraždy sa najskôr zisťuje, kto z toho mohol mať prospech. Peroutkov článok mohol byť indíciou k usvedčeniu organizátorov zločinu.